

Diskussionsoplæg til 4. møde i kontaktforum den 14. december 2016

Borgergrupperepræsentanterne i kontaktforum har ønsket, at der bliver gennemført en sammenfattende diskussion om fordele og ulemper ved henholdsvis et mellemlager og et slutdepot som langsigtet løsning for radioaktivt affald i Danmark.

Styrelsen for Videregående Uddannelser har derfor udarbejdet dette oplæg til støtte for diskussionen på 4. møde i kontaktforum den 14. december 2016.

Ud fra diskussionerne i kontaktforum kan opstilles følgende liste af punkter, der kan belyse fordele og ulemper ved henholdsvis et mellemlager og et slutdepot:

Fordele ved et mellemlager:

- Mulighed for at drage nytte af fremtidig forskning og teknologisk udvikling i behandlingen af radioaktivt affald
- Mulighed for at udnytte driftsperioden til opsparing af anlægsmidler til slutdepot
- Mulighed for at drage nytte af en eventuel fremtidig international løsning på deponering af radioaktivt affald
- Bedømt ud fra sagens hidtidige forløb vil et mellemlager formentlig kunne samle bred opbakning i offentligheden og blandt de politiske partier.

Ulemper ved et mellemlager:

- Fravigelse af princippet om at undgå at pålægge fremtidige generationer en urimelig byrde med hensyn til håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald
- Forøgede, omend begrænsede, sikkerhedsrisici som følge af behov for løbende kontrol og håndtering, eventuelt ompakning, af radioaktivt affald
- Behov for vedligeholdelse af institutionel kontrol med anlægget
- Behov for opretholdelse af bredspektret kompetence i håndtering af radioaktivt affald, herunder en forskningsorganisation til indlejring af ny viden
- Væsentlig forøgelse af de samlede omkostninger ved en dansk langsigtet løsning for radioaktivt affald, idet der både skal etableres og drives et mellemlager samt senere etableres et slutdepot.
- Fortsat usikkerhed om den endelige slutdeponering af det radioaktive affald, herunder lokalisering af et slutdepot.

Fordele ved et slutdepot:

- Stedet af den teknologiske viden om deponeringsmetoder gør det sandsynligt, at der på nuværende tidspunkt kan udvikles en dansk slutdepot-løsning, som vil kunne leve op til de nukleare tilsynsmyndigheders sikkerhedsmæssige krav
- Geologisk deponering er bredt anerkendt som den mest sikre og mest velegnede langsigtede løsning for håndtering af højradioaktivt

affald og brugt/bestrålet nukleart brændsel og anbefales af EU, OECD og Det internationale Atomenergiagentur (IAEA)

- Den i international målestok meget begrænsede mængde radioaktivt affald i Danmark og afviklingen af dansk forskning i atomenergi gør det ikke hensigtsmæssigt, at Danmark på længere sigt og ud over 100 år skal opretholde den nødvendige kompetence til håndtering af radioaktivt affald på et niveau svarende til mellemlagring
- Der tages hensyn til at udvikle en samfundsøkonomisk afbalanceret løsning, som samtidig skaber endelig afklaring for de berørte lokalsamfund og for landet som helhed
- Der tages hensyn til Danmarks forpligtelser i henhold til internationale aftaler og konventioner
- Der kan ske efterlevelse af princippet om at undgå at pålægge fremtidige generationer en urimelig byrde med hensyn til brugt brændsel og radioaktivt affald.

Ulemper ved et slutdepot:

- Der er principiel usikkerhed om de langsigtede konsekvenser af deponering af affaldet, eftersom et geologisk depots barrierer uundgåeligt vil blive nedbrudt på et ikke nærmere forudsigeligt tidspunkt i fremtiden efter depotets lukning
- Et slutdepot (irreversibelt) vil udelukke muligheden for at kunne udnytte fremtidige teknologiske og videnskabelige nybrud i håndteringen af radioaktivt affald
- Der vil være socioøkonomiske effekter på værtslokaliteten som direkte følge af et slutdepot. Disse effekter skal imødegås effektivt, hvilket er en afledt og betydelig omkostning ved valg af denne løsning. Denne ulempe gælder dog også ved valg af et mellemlager
- Den offentlige debat i sagen har været for kortvarig og konfliktfyldt til at skabe den nødvendige risikotilvænning og borgerinddragelse, som er to vigtige parametre i at udvikle en bæredygtig langsigtet løsning på opbevaring af radioaktivt affald.

Listen opdateres efter diskussionen på 4. møde i kontaktforum 14. december 2016.

/Kristoffer Brix Bertelsen
6. december 2016